

HIREK

OCCO

Német lapok Striegl József előadásáról.

(Saját tudósítónktól.) A napokban tért vissza Striegl F. József, a Délmagyarország kitűnő munkatársa, második németországi előadói útjáról. Értékes tapasztalatairól most számol be lapunk hasábjain és ezzel egyidőben a nagy, vezető német lapok is megemlékeznek erről az utról, amely Németországban sem maradt kellő hatás nélkül. Striegl már első ízben tett németországi előadásait is sokkal nagyobb sikert és a magyarság szempontjából sokkal szebb eredményeket ért el, mintsem az erről való részletes megemlékezésünk pusztán az ő személyének szólna, amely hozzánk örvendetesen közel áll. Annál szívesebben foglalkozunk most második németországi útjával, amely betetőzte eddigi sikereit és közelebb juttat bennünket a nagy feladat megvalósításához: Magyarország és Németország között a közeledést, a lelkek harmóniáját megteremteni.

Striegl előadásával a legnagyobb és legelterjedtebb német lapok foglalkoznak és így ezek az előadások kinőnek abból a keretből, amelyet néhány száz főnyi hallgatóság adhat ilyen fontos misszióknak. A német lapok ismertetéséből ezuttal az alábbiakat közöljük:

A *Breslauer Morgen-Zeitung* ezeket írja.

— Április 24-én a breslauer kereskedők egyesületében az Unionban, Striegl József, szegedi magyar tanár „A magyarság lelkeről” tartott előadást. Az előadó megrajzolta a magyarság lelki és gondolatvilágát. Történelmi példákkal illusztrálta a magyarok forró hazas- és szabadságszeretét, a magyar nép közmondásos lovagiaságát és háládatosságát, amely megnyilvánul a németekkel szemben is, akik a háború alatt Magyarországot fennállásáért is küzdöttek. Rámutatott arra is,

mint tanulták a német katonák is megbecsülni a magyar nép hadi erényeit. Előadásának második részében a jövő feladatairól beszélt, melyek közé első sorban az a törekvés kell, hogy tartozzék, hogy a két nép minél jobban közeledjék egymáshoz. E téren szép feladat jut ép a kereskedővilágnak. Érdekes és nagy tetszéssel fogadott fejtegetéseit azzal fejezte be, hogy a kölcsönös megértést legfőképpen a személyes érintkezés fogja előmozdítani.

Az egész német sajtó egyik legtekintélyesebb organuma, a *Frankfurter Zeitung* az alábbiakat írja Striegl tanárnak a Majna melletti Frankfurtban tartott előadásáról:

— Striegl József tanár a magyarságról tartott előadásában annak a reményének adott kifejezést, hogy az ipar és kereskedelem képviselői a diplomatáknál is jobban fogják érteni a módját, hogy ne csak a mostani szövetségeket, hanem az egymással ellenségesen szembenálló népeket is ismét közelebb hozzák egymáshoz. A német-magyar szövetség katonai, politikai és gazdasági szükségesség és a két nemzet legvitálisabb érdekein alapszik. Berlin—Bagdad, — ez a nagy útja a népeknek és világnak, Magyarországon vezet keresztül, amelynek népében annyi rokonszeny él a németiséggel szemben. A dunai monarchia nem is képzelhető más szövetségben, mint abban, amelyet *Bismarck* és *Andrássy* Kovácsolt össze. Ép azért a németekre nézve is fontos, a magyar néplelek jellegzetes vonásaival megismerkedni. A magyar nemzeti jellem alapvonása a lángoló hazaszeretet. A magyarság, mely 64 százalékában gazdálkodó, csüng a rögzén. A *nemzetiségi kérdésben* ma is a Szent István által felállított azon alapelv az irányadó, mely szerint a bevándorolt nemzetiségeknek módjukban áll nemzeti sajátosságaikat megőrizni. Mint a magyar állam egyenjogú polgárainak saját iskoláik vannak, amelyeknek tanítási nyelve az anyanyelv és jogukban áll a törvény előtt anyanyelvüket használni még az esetben is, ha kimutatható róluk, hogy a magyar államnyelv birtokában vannak. Hogy nincs erőszakos magyarosítás, annak a legjobb bizonyítéka, hogy a magyarországi németek és románok nyelvüket és nemzeti sajátosságaikat évszázadokon át esorbíttatlanul meg tudták őrizni. Mig a német telepek Ma-

gyarországon megmaradtak németnek, a magyarországi francia telepek az idők folyamán elnémetesedtek. A magyarság politikai szabadságszeretéből a vallási téren való toleranciája is folyik. Nyakas a magyar, ha erőszakkal akarnak tőle valamit elvinni, de szép szóért, az ígét is odaadja. A magyar jellemmel és a hazai rögghöz való ragaszkodásával függ össze, hogy Magyarországon az ipar és kereskedelem nem fejlődött ki még eléggé. Németország feladata Magyarország iparát támogatni.

A nagy tetszéssel fogadott előadáshoz fűződött megbeszélés folyamán a szónok rámutatott arra, hogy a magyar állam adómentességgel, az egyes városok pedig ingyen telekkel támogatják a letelepülő gyárakat. Arról is folyt a szó, hogy a magyar mezőgazdaság intenzívebbé tétele céljából ajánlatos volna magyar ifjakat német mintagazdaságokba küldeni, miként Törökországban is azzal az eszmével foglalkoznak, török fiukat magyar gazdaságokban foglalkoztatni. Midőn Striegl tanár attól a török urtól, aki ezt az eszmét felvette, megtudakolta, miért nem küldik a török fiukat a mezőgazdaságilag is fejlettebb Németországba, azt kapta válaszul, hogy a török mezőgazdaság állapota az elemi iskolai foknak felel meg, a magyar mezőgazdaságé a középiskolai foknak, a németországi pedig a főiskolai foknak. A természetes haladás pedig az, hogy az elemi iskolából a középiskolába küldjük a gyermekeket. Magyarország gazdasági jövőjét Striegl tanár első sorban a dohány-, olaj-, cukor-, textil- és gépipar okszerű fejlesztésében látja.

— A király elrendelte a katonaképviselők szabadságolását. *Bécsből* je'nti a Magyar Távirati Iroda: Mint értesülünk, öfelsége elrendelte, hogy a magyar és osztrák képviselőház katonai szolgálatban levő tagjait e hónap 15-ikén szabadságolják.

— Hir a magyar országgyűlés összehívásáról. *Budapestről* telefonálja tudósítónk: A Keleti Értesít: jelenti: Képviselői körökben beszélük, hogy az országgyűlést június

András az ártéren...

Irta: Cserzy Mihály.

Egy darabig osztzkodtak, mint a gyerekek a babaruhán, hol az asszony hangja volt keményebb, hol az emberé, végre aztán mikor a halántékáig nekivörösödött az ember, összeszorított kézfejjel akkorát csapott az asztalsarkára, hogy a cseréptányérok is beleszóltak a feleselgetésbe. Az egyik, amelyből az asszony evett, féloldalra perdült, aztán lekarikáztott az asztalról. A csörömpölése belevágott az ember lelkébe, aki most megrázta az öklét és úgy ordította:

— Ölég volt Annus, mert ha még egyet szólsz...

— Szólok én kettőt is András!

— Kiszorítom belőled azt a kutya szuflát.

— Nem a szemétdombon szedett kend engemet, ne gázoljon kend az én böcsületömbe, mert még a szenteltvizet is leszedem kendről.

Az ember ellökte maga elől a ruzsástányért, melynek fenekén piroslott az otthagzott paprikástarhonya: a vasesoramaradék, aztán tarkóra tolta a zsiros pörgekalapot és kiment a pítvarból, ahová félóra előtt még szelid „dicsértelessék”-kel köszönt be.

— Még ha a Jézus Máriádat hozod magad mellé tanuskodni, akkor se hiszek a szavadnak... Lánykorodba is híros lány voltál nem elégődtél meg az alvégi tánchelylyel, a zsidóhoz is felmentél a felvégre, hogy kézzel-kézre adjanak a legények.

Ezt már az udvaron mondta, ahol az elébe lapuló kutyát a csizmaorral vékonyan

nyomta, úgy hogy az is belesivított az estvéli pörpatvarba.

Az asszony ezalatt nagy sebbel-lobbal összerakosgatta a tányérokot, kést, kanalat, a vizes poharakat a padka szélére tette, mellé a sót, paprikát, aztán két kézzel megigazitotta a kontyát, huncutkáját, vállára penderítette a rojtos nagy selyemkendőt és riva kisietett a házból. A szava el-elesuklott, amint panaszkodva mondta:

— Még azt huzza az orromra, hogy a Tanács Ferkóval beszélgettem, mikor vizért jártam a Tiszán... Ki az a Tanács Ferkó? Nem vagyok és szeretője senkinek... Nyállassal mög el nem kezdenék, ha akkora aranya lönne is, mint ü maga... Istenöm, Istenöm.

András egy-két szót még meghallott a beszédéből, de hogy mégis neki legyen igaza, dohogott, káromkodott, aztán az asszony után csapott a kezefejevel a levegőbe.

— Vidd ördög, ha a fiad.

Annus egyenesen haza sietett az anyjához. Jó, hogy este volt, nem sokan látták a faluban. Azaz hogy mégis sokan látták, mert amint elhaladt a templom mellett, az ördögnek épp akkor kellett kihozni a parochjáról Virágnét, a bábaasszonyt, akiben dehogy tudna megmaradni a szó, sőt egyből kettőt csinál, ezért is hívja „friss ujság”-nak a falu.

Az öregasszony megrettent, mikor meglátta a lányát.

— Szent Isten, — csapta össze a két kezét — mán mögént baj van nálatok!?

— Anyám, inkább a Tiszának mék, de nem élök vele, — sirta a menyecske.

— Mán mögént!

— Nem embör ez, kutya.

— Az is vót mindig... Mondtam én.

— A fene mindig a Tanács Ferkóval öszi.

— Tudtam... De azért is öszi... Minnek is állsz avval a kölyökkel szóba, mikor tudod, hogy az a nyavajája...

— Ü szölitott meg, rá se néztem.

— No, az isten akárhová tögye ezt a kótyagosfejű embert — esóváltá fejét az öregasszony — mindig mög van zavarodva, mindig...

Egy ideig hallgatott a két asszony, Annus a kötője szélével törölgette a szemét, az anya meg egy karosszéket hozott ki a szobából, azzal kínálta:

— Ne, ülj lé.

Aztán kisvártatva kérdezte:

— Mit akarsz csinálni?

— Elföldelem magam, de nem mék visza hozzá.

— Majd mit mondtam!... Öh!... Elföldeled magad... Földelje el magát a kutya egy büdös embörér!...

— Inkább világnak mék, de nem löszök esufja egy embörnek sé.

— Dehogy mész... Azér' nem köll világnak mönnöd.

A menyecske hangosabban kezdett sirni, az anyja simogatta.

— Né keseröggj... né emészd magad.

— De mikor nem lehet kibírni, anyám!... Ha előkerül a rétrül, mást se tud, csak a szívet szaggatja.

— Mer' szeret.

— Ez a szeretet?... Ugyan hogy mond-